

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la recurs

învinuirea lui

Valeri Cojocari

(art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-572/2023
Nr. PIGD 1-20052045-01-1ra-12042023)*

Recurs depus până la 01 septembrie 2023 în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10); Recurs admis, deoarece instanța de apel nu a aplicat pedeapsa complementară obligatorie prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, fără vreun motiv; La suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, instanța de apel nu a luat în calcul circumstanțe esențiale, care necesitau o pedeapsă mai aspră; aplicarea art. 79 Cod penal în raport cu infracțiunea prevăzută la art. 264 Cod penal.

06 martie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Dumitru Cherdivara

Curtea de apel: Dmitrii Fujenco, Liudmila Caraiianu, Andrei Mironov

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Valeri Cojocari,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Vladislav Gribincea, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Valeri Cojocari s-a născut în anul 1975 în raionul Basarabeasca. El a fost învinuit în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal (de încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane) și art. 266 Cod penal (părăsirea locului accidentului rutier).

2. Valeri Cojocari a fost apărat de avocații Eduard Roman și Gheorghe Burdujan.

3. În prima instanță cauza a fost examinată în procedură generală. Valeri Cojocari a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnat la trei ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport. De asemenea, inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal și, în baza actului de amnistie, a fost liberat de pedeapsă. Instanța a soluționat și aspectele privind cheltuielile judiciare, acțiunea civilă și soarta corpurilor delictive.

4. Procurorul și avocații inculpatului au depus apel. Instanța de apel a admis apelurile și a casat sentința. Valeri Cojocari a fost condamnat la trei ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de trei ani. În baza art. 266 Cod penal, el a fost liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de pedeapsă. Instanța nu a menționat nimic în decizie despre anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport.

5. La 04 ianuarie 2023 și 13 ianuarie 2023, avocatul, în numele succesorului părții vătămate, și procurorul, au depus recurs.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 28 ianuarie 2020 și s-a finalizat la 18 mai 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 20 mai 2020 - 01 martie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 28 martie - 02 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 17 mai 2023.

ÎN FAPT

7. La 24 ianuarie 2020, în jurul orei 17:30, Valeri Cojocari, aflat la volanul unui automobil „Ford Transit”, a efectuat o manevră de deplasare cu spatele,

încercând să se poziționeze corect pe banda de deplasare. El nu a cedat trecerea bicicletei conduse de Petru Lungu, care circula pe banda sa. În urma coliziunii, Petru Lungu a suferit vătămări grave, care i-au cauzat decesul. După accident, Valeri Cojocari a părăsit locul faptei, fără a anunța poliția. Acțiunile date au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) și art. 266 din Codul penal.

8. La 01 martie 2022, prin [sentința Judecătorei Cimișlia, sediul Central](#), Valeri Cojocari a fost recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnat la trei ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Valeri Cojocari a fost recunoscut vinovat și în baza art. 266 Cod penal și liberat de pedeapsă în temeiul actului de amnistie. Instanța a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare de 4.540 de lei. A fost dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate, Iulia Lungu, a prejudiciul moral de 200.000 de lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică, în mărime de 5.000 de lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

9. La 15 martie 2022, procurorul Iurie Oboroceanu din Procuratura raionului Basarabeasca a depus apel. Procurorul a susținut că instanța de judecată l-a recunoscut vinovat pe Valeri Cojocari în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, însă nu s-a expus asupra pedepsei stabilite pentru liberarea de răspundere penală în baza art. 389 alin. (4) pct.2) Cod de procedură penală. Procurorul a solicitat, pentru infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal să fie stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de un an. Procurorul a fost de acord cu pedeapsa finală, aplicarea amnistiei și soluția pe marginea acțiunii civile.

10. La 16 martie 2022, avocații Eduard Roman și Gheorghe Burdujan, în numele inculpatului, au depus apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Valeri Cojocari să fie achitat de comiterea infracțiunilor incriminate. Apărarea a invocat că instanța de judecată incorect a apreciat probele administrate.

11. La 02 noiembrie 2022, [Curtea de Apel Comrat](#) a admis apelurile. Ea a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care Valeri Cojocari a fost recunoscut vinovat în baza art. 264 alin.(3), lit. b) Cod penal și condamnat la o pedeapsă cu închisoare pe un termen de trei ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, însă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de trei ani. De asemenea, Valeri Cojocari a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, însă a fost liberat de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție. Instanța a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul Statului a cheltuielilor judiciare mijloace de 4.540 de lei. În ceea ce privește acțiunea civilă, curtea de apel a menținut compensația acordată de prima instanță.

12. Instanța de apel a reținut că pedeapsa cu închisoare, prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, poate fi aplicată doar în cazuri excepționale, atunci când

alte măsuri nu ar atinge scopul pedepsei. Totuși, aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, cu stabilirea unui termen de probațiune, este suficientă pentru realizarea scopului pedepsei în această cauză. Instanța de apel a reținut, că sentința nu conține o motivare argumentată pentru aplicarea pedepsei cu închisoare, deși prima instanță a justificat necesitatea detenției pe baza neasumării vinovăției de către inculpat și a gravității infracțiunii (accident rutier soldat cu deces). Atunci când a suspendat pedeapsa cu închisoare, instanța de apel a menționat că inculpatul nu are antecedente penale, are doi copii minori în întreținere și s-a căit în instanța de apel. Totodată, instanța de apel a confirmat că Valeri Cojocari se află la evidența medicului narcolog, cu diagnoza „Alcoolism cronic” (f.d. 118, vol. I). Instanța de apel nu a motivat în niciun fel excluderea pedepsei complementare obligatorii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Referitor la învinuirea în temeiul art. 266 Cod penal, inculpatul trebuie liberat de pedeapsă, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale, infracțiunea fiind comisă la 24 ianuarie 2020. Decizia motivată a fost pronunțată la 15 decembrie 2022.

13. La 04 ianuarie 2023, avocatul Haralampi Cîrboba, în numele succesorului părții vătămate, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei, în partea stabilirii pedepsei, cu excluderea suspendării pedepsei cu închisoarea și aplicarea pedepsei complementare obligatorii - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Potrivit recursului, cele comise și personalitatea inculpatului nu permit aplicarea în privința acestuia a art. 90 Cod penal. La fel, avocatul a indicat că instanța de apel nu a motivat din care considerente nu i-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară.

14. La 13 ianuarie 2023, procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Lilia Sîrbu, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. Recurentul a solicitat casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel. Potrivit recursului, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, stabilită inculpatului de instanța de apel este nejustificată, din motiv că nu au fost stabilite circumstanțe care ar permite de a concluziona că corectarea inculpatului este posibilă fără executarea pedepsei cu închisoarea.

15. La 11 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs, însă nu a primit vreo referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

16. Cererile de recurs au fost depuse până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;”

17. Articolul 79 alin. (1) Cod penal prevede următoarele:

„(1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională.”

18. Partea relevantă a art. 264 alin. (3) Cod penal este următoarea:

„(1) Încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport ...

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

...

b) decesul unei persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

19. În perioada relevantă, art. 266 Cod penal prevedea următoarele:

„Părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art.264 alin.(1), (3) și (5),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Recursurile examinate au fost declarate în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

21. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia CSJ nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

22. Recursurile sunt depuse în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Aceste temeuri se referă la motivarea deciziei instanței de apel și la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Recurenții nu contestă vinovăția, însă solicită excluderea suspendării pedepsei cu închisoarea și aplicarea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

23. Completul notează că orice critică adusă pedepsei aplicate de judecător trebuie să fie examinată conform art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. O interpretare care ar permite examinarea motivării pedepsei pe baza pct. 6) ar face ca pct. 10) să devină inutil și inaplicabil, ceea ce nu este permis (încheierile CSJ nr. [1ra-1152/2023](#), §21; nr. [1ra-833/2023](#), §23 și [1ra-1117/2023](#), §29). Prin urmare, recursul va fi examinat doar prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

24. Curtea Supremă de Justiție notează că apărarea nu a depus recurs, iar în recursurile examinate nu se pune în discuție vinovăția condamnatului, sau soluționarea acțiunii civile, ci doar legalitatea decizie instanței de apel în ceea ce privește pedeapsa aplicată în baza art. 264 alin. (3) lit.b) Cod penal. Recurenții susțin că, având în vedere fapta comisă, personalitatea și comportamentul infractorului, neaplicarea pedepsei complementare obligatorii și suspendarea pedepsei cu închisoarea aplicate lui Valeri Cojocari este o pedeapsă prea blândă.

25. Completul notează că, la individualizarea pedepsei, urmează a fi luate în calcul fiecare pedeapsă în parte, precum și efectul cumulativ al pedepselor aplicate asupra persoanei vinovate. Prin urmare, atunci când Curtea Supremă de Justiție constată o ilegalitate la individualizarea unei pedepse, aceasta impune reanalizarea în ansamblu a proporționalității tuturor pedepselor aplicate.

26. La ziua comiterii faptei, infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) Cod penal prevedea drept pedeapsă principală închisoarea și, ca pedeapsă complementară, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport (a se vedea para. 18). Pedeapsa complementară era una obligatorie. Instanța de apel a scris

constatărilor primei instanțe în ceea ce privește vinovăția condamnatului. Ea a aplicat o pedeapsă cu închisoare cu aceeași durată, însă a dispus suspendarea pedepsei cu închisoarea, în temeiul art. 90 Cod penal, chiar dacă prima instanță nu a făcut acest lucru. În plus, instanța de apel nu a aplicat pedeapsă complementară obligatorie - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

27. Conform pct. 10 al [Hotărârii Plenului CSJ nr. 8/2013](#) cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, pedeapsa complementară obligatorie poate fi înlăturată numai în condițiile art. 79 alin.(1) Cod Penal. Din pct. 12 al aceleiași hotărâri rezultă că circumstanțele care servesc drept temei pentru suspendarea pedepsei cu închisoarea (art. 90 Cod penal) trebuie să fie altele decât circumstanțele „excepționale” invocate pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

28. După cum rezultă din art. 79 alin. (1) Cod penal, „circumstanțele excepționale” vizează scopul și motivele faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, circumstanțele care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia. Nu este nici posibil, nici rezonabil ca Codul penal să prevadă o listă exhaustivă de circumstanțe excepționale. Doar instanțelor de judecată le revine sarcina aprecierii în fiecare caz particular a caracterului de circumstanțe excepționale al unor împrejurări (a se vedea [Decizia](#) Curții Constituționale nr. 181, din 25 noiembrie 2021, § 24 și din [Decizia](#) Curții Constituționale nr. 75, din 2 iulie 2020, § 29). Totuși, împrejurările obișnuite, adică cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor, nu pot fi considerate excepționale (pct. 11 al [Hotărârii Plenului CSJ nr. 8/2013](#)).

29. În decizia nr. [1ra-1228/2022](#), Curtea Supremă de Justiție a explicat că recuperarea daunelor cauzate, prezentarea de scuze victimelor, lipsa antecedentelor penale și a oricăror evidențe a inculpatului la medicul narcolog sau psihiatru nu au constituit circumstanțe excepționale pentru excluderea pedepsei complementare, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal. Curtea a explicat că aceste circumstanțe trebuie tratate ca o stare firească a lucrurilor. De asemenea, în decizia CSJ nr. [1ra-1519/21](#), Curtea Supremă de Justiție a explicat că împrejurările obișnuite, precum caracterizarea pozitivă, lipsa antecedentelor, faptul că mama inculpatului are un grad de dizabilitate accentuat și necesită deplasări periodice cu mijloacele de transport auto pentru tratament, nu pot fi interpretate ca circumstanțe excepționale ale cauzei care ar servi temei de aplicare a unei pedepsei mai blânde pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (2) Cod penal. Pe de altă parte, Curtea Supremă de Justiție a considerat justificată aplicarea art. 79 Cod penal infracțiunii prevăzute de art. 264 alin (3) Cod penal, când unica sursă de venit a inculpatului era din șofat, inculpatul nu a comis alte infracțiuni, a reparat benevol daunele cauzate mai multor victime, iar inculpatului însăși a suferit vătămări în urma accidentului rutier. Totuși, în acest caz, instanțele de judecată au asigurat

efectul preventiv prin eliberarea condamnatului după ispășirea unei perioade de timp în detenție (a se vedea Decizia CSJ nr. [Ira-2045/2021](#)).

30. După cum prevede art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa penală trebuie să asigure restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Având vedere jurisprudența de mai sus, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante, suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și, în același timp, neaplicarea pedepsei complementare prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, este foarte greu de justificat. Cu atât mai greu poate fi justificat acest lucru în cazul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 264 Cod penal în stare de ebrietate.

31. Completul notează că instanța de apel nu a făcut referire în decizia sa la art. 79 Cod penal pentru a justifica neaplicarea anulării dreptului de a conduce mijloace de transport. De fapt, instanța de apel, în partea motivată a deciziei, nu s-a referit în genere la pedeapsa dată. Neaplicarea unei pedepse complementare obligatorii, fără a invoca vreun motiv, este un act arbitrar, care nu poate fi admis în nicio hotărâre judecătorească. De asemenea, completul notează că instanța de apel nu s-a referit nici în dispozitivul deciziei la aplicarea pedepsei complementare obligatorii, ceea ce este contrar art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

32. După cum rezultă din para. 29, circumstanțele invocate de instanța de apel (a se vedea para. 12) nu pot fi considerate „circumstanțe excepționale” pentru a justifica neaplicarea pedepsei complementare obligatorii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal. Mai mult, faptul că condamnatul suferă de alcoolism cronic este o circumstanță care susține aplicarea pedepsei complementare. Din decizia instanței de apel de asemenea nu rezultă că instanța de apel a luat în considerare mai multe circumstanțe esențiale pentru individualizarea pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal. Astfel, infracțiunea comisă s-a soldat cu decesul unei persoane, iar condamnatul a părăsit locul accidentului. La fel, la etapa urmăririi penale și în ședința primei instanțe, inculpatul nu a recunoscut vina. De asemenea, el nu a întreprins măsuri pentru a repara prejudiciul cauzat, succesorii defunctului fiind constrânși să solicite executarea forțată a hotărârii. În asemenea circumstanțe, constatarea instanței de apel cu privire la căința sinceră a condamnatului este vădit neîntemeiată. Prin urmare, recursul urmează a fi admis în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

33. Circumstanțele menționate în paragraful precedent au fost luate în considerare de prima instanță la individualizarea pedepsei și nu puteau să nu fie observate de instanța de apel. Mai mult chiar, în pofida acestor circumstanțe și neaplicării pedepsei complementare obligatorii, instanța de apel a aplicat cea mai scurtă pedeapsă cu închisoare posibilă pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal și a dispus suspendarea executării acesteia. Având în vedere motivarea sentinței, în partea pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal, și caracterul vădit nemotivat al deciziei instanței de

apel în această parte, completul consideră potrivit de a menține pedeapsa aplicată de prima instanță.

34. Avînd în vedere gravitatea erorii admise de către judecătorii curții de apel și constatările de mai sus, completul consideră necesar de a emite o încheiere interlocutorie, prin care sesizează Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

35. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursurile avocatului Haralampie Cîrboba, în numele succesorului părții vătămate, și a procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia Lilia Sîrbu;

Casează parțial decizia Curții de Apel Comrat din 02 noiembrie 2022, în partea stabilirii pedepsei inculpatului în baza art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal și adoptă o nouă hotărâre în această parte prin care stabilește lui Valeri Cojocari pedeapsa sub formă de trei ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport;

În rest, prevederile deciziei instanței de apel se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea